

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărârii Guvernului
Cu privire la încadrarea absolvenților
programelor de studii profesional tehnice și
superioare în câmpul muncii

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului *Cu privire la încadrarea absolvenților programelor de studii profesional tehnice și superioare în câmpul muncii* este elaborat de Ministerul Educației și Cercetării.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul hotărârii Guvernului *Cu privire la încadrarea absolvenților programelor de studii profesional tehnice și superioare în câmpul muncii* este elaborat în temeiul obiectivului 3 din *Strategia de dezvoltare „Educația 2030” și a Programului de implementare a acesteia pentru anii 2023-2025* care prevede asigurarea sistemului educațional de toate nivelurile și formele de învățământ cu personal didactic calificat, competent și competitiv, precum și a obiectivelor strategice ale Ministerului Educației și Cercetării cu referire la consolidarea resurselor umane în sistemul educațional, a motivării absolvenților programelor de studii din domeniul *Științe ale educației* pentru profesia didactică, dar și a creșterii atractivității și a prestigiului profesiei de cadru didactic.

Promovarea prezentului proiect este determinată și de necesitatea adaptării actelor normative ale Guvernului în concordanță cu Legea nr. 257/2023 pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, publicată în Monitorul Oficial Nr. 335-337 art. 592, 01-09-2023.

Actualmente procesul de încadrare în câmpul muncii a absolvenților programelor de studii în domeniul *Științe ale educației* este realizat de către Ministerul Educației și Cercetării prin intermediul instituțiilor publice de învățământ superior și profesional tehnic și al organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 923/2001 cu privire la plasarea în câmpul muncii a absolvenților instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat.

În acest context, ținând cont de faptul că de la data intrării în vigoare a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 923/2001 au trecut peste doisprezece ani, iar modificările realizate anterior au fost fragmentare, se impune aprobarea prezentului proiect.

Instituțiile de învățământ superior și profesional tehnic, organele locale de specialitate în domeniul învățământului, prin intermediul cărora Ministerul realizează procesul de plasare în câmpul muncii a absolvenților, se confruntă cu probleme majore, precum:

- lipsa abordării unice cu privire la participarea absolvenților în procesul de repartizare și angajare în câmpul muncii;
- gradul redus de motivare a absolvenților pentru angajare în profesia didactică.

Scopul proiectului în cauză constă în atragerea, motivarea și menținerea în sistemul educațional a cadrelor didactice debutante, în contextul deficitului sporit de personal didactic calificat în instituțiile de învățământ general și profesional tehnic, cât și în vederea asigurării unei monitorizări dinamice a absolvenților angajați în instituții conform repartizării pe parcursul primilor ani de activitate, dar și scopul de a exclude normele în vigoare care azi nu au aplicabilitate practică și a căror conținut nu este actual.

Proiectul înaintat spre aprobare include prevederi concrete cu privire la responsabilitatea și atribuțiile autorităților publice implicate în procesul de organizare, repartizare și angajare a absolvenților repartizați în câmpul muncii.

Proiectul reprezintă una dintre prioritățile Ministerului, care se înscrie în procesul de promovare a imaginii și statutului cadrului didactic, precum și de integrare profesională a cadrelor didactice debutante.

Ideea de bază a reconceptualizării procesului de repartizare în câmpul muncii a absolvenților constă în **prezentarea ofertelor de angajare** și nu în impunerea obligativității repartizării care, inevitabil generează repulsie și protest.

La elaborarea proiectului s-a ținut cont de necesitățile instituțiilor se învățământ privind asigurarea cu personal didactic. Diagnosticarea nevoilor actuale și de perspectivă de cadre didactice calificate în învățământul general relevă problema acută privind asigurarea instituțiilor de învățământ cu personal didactic, în special a celor din mediul rural. Conform informațiilor oferite de către organele locale de specialitate în domeniul învățământului, numărul posturilor didactice vacante în instituțiile de învățământ general din republică în ultimii 5 ani rămâne a fi destul de mare: în 2019 – 2174 de posturi didactice vacante, în 2020 - 2349, în 2021 – 1975, în 2022 – 2161, în 2023 – 2041. Cel mai mare număr de posturi didactice vacante pe perioadă nedeterminată, de la 14 ore/săptămână, se atestă în municipiile Chișinău (547) și Comrat (119), precum și în raioanele din centrul republicii: Ungheni (117), Hîncești (95), Nisporeni (81), Căușeni (79), Anenii Noi (71), Cahul (70).

Necesarul de personal didactic din ultimii ani, în funcție de specialități, indică, o criză acută de educatori, conducători muzicali, profesori de matematică, limba și literatura română, fizică, educație fizică, matematică/fizică, limba franceză, chimie/biologie, etc.

Astfel, numărul de absolvenți încadrați în instituțiile de învățământ general prin repartizare de către Minister constituie anual circa 300 de persoane. Menționăm că datele privind plecarea din sistem a cadrelor didactice debutante, angajate prin repartizare, indică o creștere: astfel, în perioada anilor 2020 - 2023 și-au dat demisia până la expirarea termenului de trei ani stabilit, cu restituirea în bugetul de stat a tranșelor primite, 41 de debutanți. Alte 38 de cadre didactice debutante au părăsit sistemul în primii trei ani după expirarea termenului de trei ani stabilit.

Proiectul în cauză are ca finalitate asigurarea unui echilibru cantitativ și calitativ între oferta și cererea de cadre didactice în învățământul general, dar și profesional tehnic, astfel încât procesul de studii să fie asigurat cu cadre didactice calificate pe discipline de studiu, precum și stimularea menținerii debutanților în sistem.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect de hotărâre propune următoarele prevederi noi:

I. Aprobarea:

a) Regulamentului cu privire la repartizarea absolvenților programelor de studii profesional tehnice și superioare în câmpul muncii, conform anexei nr. 1;

Metodologiei de calcul, repartizare, utilizare și evidență a transferurilor cu destinație specială pentru încadrarea absolvenților programelor de studii profesional tehnice și superioare în câmpul muncii, conform anexei nr. 2;

II. Modificarea Metodologiei de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 343/2020, prin completarea cu un punct nou: „17. Finanțarea compensatorie și finanțarea complementară se vor realiza în baza regulamentelor aprobate prin ordinul ministrului educației și cercetării”.

III. Abrogarea, în cazul aprobării actelor normative menționate supra, următoarelor acte:

a) a Hotărârii Guvernului nr. 923/2001 cu privire la plasarea în câmpul muncii a absolvenților instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 108 – 109, art. 972);

b) a Hotărârii Guvernului nr. 802/2015 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de calcul, repartizare, utilizare și evidență a transferurilor cu destinație specială pentru susținerea

cadrelor didactice tinere, precum și pentru modificarea, completarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 302 – 305, art. 894).

Prevederea cu referire la modificarea Metodologiei de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 343/2020, are drept scop stabilirea normativă a reglementarilor care descriu modul de constituire și distribuire a finanțării compensatorii și complementare pentru instituțiile publice de învățământ superior care activează în condiții de autonomie financiară, inclusiv, tipurile și ponderile **indicatorilor de performanță** pentru finanțarea compensatorie, precum și modul de calcul al acestora, precum și alocarea distinctă a finanțării complementare pentru îmbunătățirea condițiilor de cazare în cămine, modernizarea bazei materiale și didactice, dotarea cu calculatoare/software/utilaje, acoperirea unor cheltuieli specifice universităților regionale etc.

Proiectul Regulamentului cu privire la repartizarea absolvenților programelor de studii profesional tehnice și superioare în câmpul muncii stabilește:

- 1) Atribuțiile autorităților și a instituțiilor publice implicate în procesul de plasare în câmpul muncii a absolvenților;
- 2) Activitatea comisiei de repartizare în câmpul muncii a absolvenților;
- 3) Modalitatea organizării și desfășurării procesului de repartizare în câmpul muncii a absolvenților;
- 4) Modalitatea înscrierii absolvenților în concursul pentru ocuparea unui post didactic vacant;
- 5) Modalitatea de angajare a absolvenților pe postul didactic vacant obținut prin repartizare;
- 6) Modalitatea de transfer, după caz, de la o instituție de învățământ la alta cu păstrarea dreptului la indemnizația unică și a facilităților;
- 7) Drepturile și obligațiile absolventului angajat pe post didactic vacant prin repartizare;
- 8) Suspendarea contractului individual de muncă;
- 9) Încetarea contractului individual de muncă;
- 10) Contractul-tip individual de muncă, încheiat între directorul instituției angajatoare și absolventul repartizat de către Ministerul Educației și Cercetării pentru ocuparea postului didactic vacant;
- 11) Structura Raportului anual privind repartizarea și angajarea absolvenților;
- 12) Modelul-tip de cerere privind solicitarea de a ocupa un post didactic vacant, conform ofertei de muncă anunțate de Minister;
- 13) Metodologia de calcul, repartizare, utilizare și evidență a transferurilor cu destinație specială pentru încadrarea absolvenților programelor de studii profesional tehnice și superioare în sistemul educațional conform repartizării.

Proiectul în cauză reglementează procedurile aferente procesului de repartizare și angajare conform repartizării a cadrelor didactice debutante, modul de recuperare a mijloacelor financiare în cazul încetării contractului individual de muncă, precum și mecanismul de calcul, repartizare, utilizare și evidență a mijloacelor financiare prevăzute pentru încadrarea absolvenților în câmpul muncii prin repartizare de Minister.

În Capitolul I (Dispoziții generale) sunt reglementate categoriile de absolvenți care pot beneficia de dreptul de a participa în procesul de repartizare, categoriile de absolvenți considerate debutanți în activitatea didactică, precum și durata perioadei de activitate didactică conform repartizării. Astfel, capitolul prevede repartizarea în câmpul muncii a absolvenților programelor de studii superioare și profesional tehnice din domeniul *Pedagogie și știința educației/ Științe ale educației*, precum și repartizarea deținătorilor unui act de studii care atestă absolvirea unui program de studii în învățământul profesional tehnic sau superior dintr-un alt domeniu decât *Pedagogie și știința educației/Științe ale educației*. Totodată, capitolul prevede că absolvenții programelor de studii din alt domeniu decât cel pedagogic, care nu dețin modulul psihopedagogic, la repartizare prezintă o declarație privind absolvirea, în termen de 2 ani din data angajării, a programului unui modul psihopedagogic.

Menționăm, de asemenea, că proiectul prevede repartizarea absolvenților atât în instituțiile publice de învățământ general, cât și în instituțiile publice de învățământ profesional tehnic.

În Capitolul II (Atribuțiile instituțiilor) sunt reflectate responsabilitățile tuturor părților implicate în procesul de plasare în câmpul muncii a absolvenților.

În Capitolul III (Comisia de repartizare în câmpul muncii a absolvenților) include reglementări privind componența nominală a Comisiei, remunerarea membrilor Comisiei, precum și atribuțiile acesteia.

Capitolul IV (Procesul de repartizare în câmpul muncii) reflectă mecanismul de organizare și desfășurare a întregului proces de repartizare în câmpul muncii a absolvenților.

Capitolul V - VI (Angajarea în câmpul muncii a absolvenților repartizați/Transferarea la o altă instituție) stabilește modul de angajare în câmpul muncii a absolvenților repartizați de Minister. De asemenea, este reflectată modalitatea de transferare de la o instituție la altă instituție a debutanților angajați prin repartizare.

În Capitolul VII (Drepturile și obligațiile absolvenților angajați prin repartizare) sunt prevăzute drepturile și obligațiile cadrelor didactice debutante angajate în instituții publice de învățământ prin repartizare. Capitolul reglementează și dreptul absolvenților instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic de a beneficia de indemnizație unică în mărime de 200 mii de lei, achitată după expirarea termenului de 6 luni efectiv lucrate în funcția didactică.

În Capitolul VIII - IX (Suspendarea contractului individual de muncă și Încetarea contractului individual de muncă) sunt reglementate situațiile de încetare sau de suspendare a contractului individual de muncă. Totodată, în caz de demisie a cadrului didactic debutant angajat prin repartizare de către Minister sau a concedierii acestuia pentru fapte imputabile, specificate în art. 86 alin.(1) lit. g)-n) din Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003, până la expirarea termenului de 5 ani efectiv lucrat în funcție didactică conform repartizării, proiectul în cauză prevede norme privind obligația acestuia de a restitui mijloacele financiare achitate, precum și normele privind restituirea sumelor indicate către bugetul de stat.

Metodologia de calcul, repartizare, utilizare și evidență a transferurilor cu destinație specială pentru încadrarea absolvenților programelor de studii profesional tehnice postsecundare nonterțiare și superioare în câmpul muncii prevede că transferurile cu destinație specială pentru susținerea debutanților se utilizează pentru:

1) achitarea indemnizației unice în primii 5 ani de activitate didactică, în mărime 200 000 lei, absolvenților instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic angajați conform repartizării aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării, la expirarea perioadei de 6 luni efectiv lucrate în funcție didactică;

2) compensarea cheltuielilor de închiriere a spațiului locativ în mărime de 1 000 lei lunar și pentru consumul de energie electrică și termică – o plată unică, anuală, în mărime de 3 000 lei, achitată personalului didactic debutant angajat prin repartizare în instituțiile publice de învățământ general din mediul rural, din centrele raionale și din unitățile administrativ-teritoriale care fac parte din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, în primii 5 ani de activitate didactică.

În acest context, se prevede că indemnizația unică pentru motivarea/susținerea cadrelor didactice debutante încadrate în instituții publice de învățământ prin repartizare de către Minister în mărime de 200 mii de lei se acordă integral la expirarea perioadei de 6 luni efectiv lucrate în funcție didactică conform repartizării.

Mijloacele financiare în valoare de 3 000 lei se acordă anual (plată unică) pentru compensarea cheltuielilor de energie electrică și termică.

5. Fundamentarea economico-financiară

Aspectul organizatoric: adoptarea proiectului în cauză nu implică crearea de noi structuri specializate pentru realizarea prevederilor acestuia.

Aspectul financiar și economic: implementarea proiectului va necesita cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

Rezultatele analizelor privind angajarea tinerilor specialiști din domeniu au arătat că numărul mediu anual de absolvenți la specialitățile cu profil pedagogic, angajați în sistem, constituie circa 280 de persoane (2017 – 269; 2018 – 235; 2019 – 295; 2020 – 280, 2021 – 303, 2022 – 260; 2023 - 335)

Astfel, numărul de absolvenți încadrați în instituțiile de învățământ general prin repartizare de către Minister constituie anual circa 300 de persoane.

În acest context, pentru anul bugetar 2023 proiectul se va încadra în limita mijloacelor financiare aprobate în acest scop prin Legea bugetului de stat nr. 359/2022.

Costul estimativ implementării prezentului proiect pentru anul 2024 va constitui circa 46608.0 mii lei, dintre care, pentru anul 2024 sunt bugetate mijloace financiare în sumă de 36224,8 mii lei.

Astfel, pentru anul bugetar 2024 sunt necesare mijloace financiare suplimentare în sumă de 10400.0 mii lei pentru achitarea indemnizațiilor:

a) tranșei a III-a a absolvenților angajați prin repartizare în anul 2021, care urmează a fi achitată în anul 2024, care constituie 11368.0 mii lei;

b) tranșei a III-a a absolvenților angajați prin repartizare în anul 2022, care urmează a fi achitată în anul 2025, care constituie 9672.0 mii lei;

c) tranșei a II și a III-a a absolvenților angajați prin repartizare în anul 2023, care urmează a fi achitate în anii bugetari 2024 și 2026 și care constituie suma de 12784.0 mii lei de tranșă;

Pentru anul bugetar 2025 pentru absolvenții angajați prin repartizare în anul 2024, costul este de 72000.0 mii lei.

Suplimentar pentru anul 2025 sunt necesare 25375.2 mii lei, cu condiția alocării în anul 2024 a sumei de 10400.0 mii lei.

Menționăm faptul că aceste calcule estimative se referă la angajarea absolvenților în instituțiile publice de învățământ general din subordinea organelor locale de specialitate în domeniul învățământului.

Pentru angajarea absolvenților în instituțiile de învățământ profesional tehnic, Ministerul va estima mijloacele financiare necesare în acest scop la elaborarea CBTM pentru anii 2025 – 2027.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative și nu va necesita modificarea altor acte legislative sau normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a elaborării proiectului Hotărârii Guvernului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării www.mec.gov.md, compartimentul Transparența decizională, precum și pe pagina web www.particip.gov.md, accesibil la următorul link: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-repartizarea-si-sustinerea-absolventilor-programelor-de-studii-profesional-tehnice-si-superioare-din-domeniul-stiinte-ale-educatie-sau-dintr-un-domeniu-echivalentconex/11234>.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul hotărârii de Guvern urmează a fi supus expertizei anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul hotărârii de Guvern urmează a fi supus expertizei juridice.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător în contextul Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, astfel decăzând necesitatea examinării acestuia de către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător.

De asemenea, proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în condițiile Legii nr.100/2017.

Ministru

Dan PERCIUN

Ex. Ceban Eudochia
e-mail: eudochia.ceban@mec.gov.md